

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Vzdělávání ve III. trojročí montessori škol Realizace projektu „Děti Země“ v současných českých montessori školách

Jméno studenta: Jana Beránková

Vedoucí: Mgr. Anna Klimešová

Oponent: Mgr. Marie Ortová

J. Beránková odevzdala k obhajobě rozsáhlou práci na téma Montessori pedagogiky. Cíl práce je zřejmě formulován na straně 9 „výzkumným šetřením v montessori školách v ČR mapuji, zda a jak je tento projekt realizován v praxi“. Projektem se myslí Děti Země. Na dalších místech práce si autorka ale pokládá jiné, další otázky.

Práce je sestavena z 9 kapitol, z nichž prvních 8 je teoretických a v osmé studentka popsal situaci ve třech vybraných Montessori školách.

V teoretických kapitolách je nejprve uveden životopis Marie Montessori a dále hodně podrobně popsaná Montessori pedagogika z různých úhlů pohledu. Bezprostředně s cílem práce souvisí kapitola 8, ve které je popsáno, jak by mělo vypadat vzdělávání ve III. trojročí (7. – 9. třída) podle Marie Montessori, resp. jejího syna Maria a také možnosti využití v českém výchovně vzdělávacím prostředí. Kapitoly 2 – 7 jsou zpracovány dost ambiciózně, je zřejmé, že studentku Montessori pedagogika zaujala, měla potřebu ji popsat do hloubky. Jde o zajímavé čtení, ovšem bez explicitního kontextu s cílem. Rozhodně ale musím ocenit autorčino úsilí, rozsah odborných zdrojů, které použila, množství cizojazyčných zdrojů.

Za nadbytečné považuji kapitoly 6 a 7 týkající se historie zakládání škol. Obdivuhodné, avšak vzhledem k cíli neúměrné je z mého pohledu autorčino úsilí o získání seznamu Montessori škol.

V kapitole 9 je představeno autorčino šetření (nikoliv výzkumné, jak sama uvádí, výzkum by musel být rozsáhlejší). Podařilo se kontaktovat 3 Montessori školy, které v určité podobě realizují výuku ve III. trojročí podle představ Montessori.

Metodika šetření je popsána v kapitole 9.2, jsou vyjmenovány metody, které autorka plánovala použít. Chybí ale naplánování témat pro šetření – o co půjde při pozorování, o co při rozhovorech s učiteli a žáky, jak jsou strukturovány otázky do polostrukturovaného rozhovoru, jak budou vybírání respondenti pro rozhovory. Dobře je naplánován algoritmus výběru škol pro šetření.

Ve třech oddělených kapitolách autorka charakterizovala pomocí výše zmíněných metod vzdělávání v jednotlivých školách. K textu mám tyto připomínky:

- na začátku kapitoly 8 se objevují nové otázky, které v úvodu práce nejsou uvedeny.

Nedovedu posoudit, zda je studentka zamýšlela jako samostatné cíle. V každém případě se po přečtení otázek čtenáři ještě více ztratí hlavní linie jednoho cíle.

- u každé školy byly informace získávány jiným způsobem, opakuje se jen rozhovor s pedagogem

- kapitola 9.3.2 je nadepsána Rozhovor s pedagogy, obsahuje ale jen jeden rozhovor, odpovídalo více pedagogů?

- záznam pozorování by měl být v kapitolách 9.3.1 a 9.5.1, ve skutečnosti o pozorování nešlo, spíše o charakteristiku prostoru školy, jako záznam pozorování bych očekávala popis postupu výuky na základě dle cíle pozorování. Ten si ale autorka neurčila.

- přepis rozhovorů má být zařazen do příloh, v samotném textu práce se pracuje s vybranými výpověďmi respondentů tak, aby byl naplněn cíl

- kapitola 9.6 má být shrnutím průzkumu, obsahuje text, který by měl být v závěru práce. Cíl práce má být naplněn pomocí textu, který je zařazen před jejím závěrem. V závěru můžeme jen zhodnotit, zda a jak se cíl práce podařilo naplnit.

Pokud mohu já zhodnotit, zda byl cíl práce naplněn, vrátím se k jeho první formulaci v úvodu práce (viz výše). Mohu konstatovat, že cíl z velké části naplněn je, uvítala bych, kdyby studentka cíl sledovala systematictěji, vědoměji.

Po stylistické stránce je text v pořádku, oceňuji, že v něm nejsou žádné chyby. Množství zdrojů je výrazně nadprůměrné, jejich seznam je uveden podle platné bibliografické normy.

Nedostatkem je, že J. Beránková nedůsledně odkazovala na citace (např. na v kapitole 2.1 odkazy zcela chybí). Výjimečně je u knižních zdrojů uvedena strana, ze které je citace převzata.

Rozsah práce vysoko přesahuje zadaný limit 72000 až 108000 znaků. Neměla jsem text ve formátu, ve kterém bych mohla zjistit přesný počet znaků, ale odhadem je to téměř 200000 znaků. Zmenšení rozsahu práce by bylo reálné (menší rozsah teoretické části, vypuštění kapitol 6 a 7, zařazení rozhovorů do přílohy).

Potřebuji se také vyjádřit k psaní M/montessori. Autorka důsledně píše montessori v souvislosti s pedagogikou, třídou, školou. Po chvíli hledání na google jsem zjistila, že to není sjednocené, ale výrazně častěji se objevuje varianta s velkým M. Ve svém posudku jsem se řídila praxí na webu Montessori v ČR, kde se používá varianta s velkým M. Sama ale neumím rozhodnout, zda a která možnost je správná.

Zdůvodnění, závěr:

Autorka odevzdala rozsáhlou práci na téma Montessori pedagogiky, kterou podrobně a se zaujetím popsala v kapitolách teoretické části. V kapitole 9 se podařilo především pomocí rozhovorů získat zajímavé informace o realizaci projektu Děti Země ve třech českých školách. Způsob práce ve školách zaznamenaný v bakalářské práci by mohl být velmi dobrou inspirací pro každou inovativní školu. Práce má bohužel nedostatky v metodice a vyhodnocení šetření, cíl nebyl sledován důsledně. Úsilí studentky při získávání informací a zdrojů pro práci je třeba ocenit.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

V koncepci projektu Děti Země jsou minimálně českými učiteli v textu této bakalářské práce zdůrazňovány kompetence k podnikání. Za důležité bych považovala ale i občanské kompetence (občanská angažovanost, sledování aktuální situace ve vlastní zemi a ve světě, otázky aktivismu....). Objevují se podobné důrazy v teorii podle Montessori či v práci konkrétních škol?

Navrhované hodnocení: C – D (dobře – uspokojivě)

V Perálci dne 15. ledna 2024
oponenta

.....
podpis